

Feladatmegosztás a családban
Mit tegyek, hogy otthon könnyebb legyen mindenkinek?

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

4. évfolyam

Programcsomag: Én és a világ

A modul szerzője: Szabolcs Csilla

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	9-10 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A tanulók ismerkedjenek meg, bővítsék ismereteiket a családon belüli feladatmegosztás főbb területeivel, lehetőségeivel kapcsolatban. Gondolják végig, hogy ők miben és hogyan vehetik ki a részüket az otthoni munkából.
A modul témái, tartalma	Témák: Kapcsolatok – család, otthon, együttműködés Tartalom: A feladatmegosztás régen és ma – hasonlóságok, különbségek, bemutatása, érzékeltetése. A segítség és a feladat közti különbség megismerése. Miért és hogyan lehetne többet segíteni? Ki, milyen feladatot vállalhatna el otthon?,
Megelőző tapasztalat	A tanulók otthonról hozott tapasztalatai
Ajánlott továbbhaladási irány	Az iskolai munkák megbeszélése, kinek, mi a feladata az iskolával kapcsolatban
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Énhatékonyság-érzés: pozitív önértékelés, önbizalom Önszabályozás: kompromisszumkészség A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: problémamegoldás, szabálykövetés, kritikai gondolkodás Társas kompetenciák: empátia, kommunikációs készségek Környezeti kompetenciát erősítő elemek: kritikai gondolkodás, kreatív gondolkodás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Életvitel és gyakorlati ismeretek; Magyar nyelv és irodalom Tantárgyakhoz: magyar nyelv és irodalom, környezetismeret, fogalmazás Modulokhoz: Gyerek, kamasz, felnőtt 5. évf.
Támogató rendszer	<i>Együtt-működik.</i> Független Pedagógiai Intézet. Budapest, 2004. (301–306. o. o.)

Módszertani ajánlás

Amióta család létezik, feladatmegosztás is van. Hogy ez miben nyilvánul meg, az az adott kortól, hagyományoktól, kultúrától, a család szociális-gazdasági helyzetétől nagyban függött és függ ma is. Az otthoni munkára, segítségre a gyerekek nehezen vehetők rá, a feladatmegosztás a

családokban legfeljebb a családi hagyományokból őriz valamit, és családonként nagyon különböző mértékű. A rohanó világban nincs idő, energia arra, hogy pontosítsuk a szerepeket, feladatokat. A probléma boncolgatása felnyithatja a gyerekek szemét, megértik, átérzik a feladatmegosztás fontosságát, szerepét, jelentőségét. Semmiképp nem könnyű ez a téma, mert a modulban szereplő elvárások és a családok munkamegosztásai között lehetnek eltérések. A család változó szerkezete sajátos szerep-és munkamegosztást eredményezhet.

A modul óráit közvetlenül egymás után javasoljuk megtartani. A termekben az asztalokat még a modul megkezdése előtt négyes csoportokba rendezzük át, amennyire lehet úgy, hogy minél könnyebben megközelíthetőek legyenek. Tervezzük meg előre, hogy kik, és miért lesznek egy csoportban. A csoportmunkához szükséges eszközöket, még az óra kezdete előtt érdemes kikészíteni, mert ezzel is időt takarítunk meg. Legfelülre kerüljön az a feladat, amit először szeretnénk elvégeztetni a gyerekekkel. Tegyük külön borítékba vagy tasakba a feladatokat, majd írjuk rá a sorszámát. Így elég csak a következő feladat számát mondani az órán, és a gyerekek máris tudják, hogy mi a feladat. A csoportalakításhoz használt képeket is előre a tanulók tolltartójába kell tenni, vagy olyan helyre, ahonnan nem tud könnyen eltűnni. Segítsünk annak a gyereknek, aki nehezen találja meg a csoportját.

A modul tervezett időpontja előtt már 1-2 héttel ki lehet adni a feladatot, akár a fogalmazás óra keretében is. A három feladatot kioszthatjuk mi, de úgy is dönthetünk, hogy a gyerekek válasszanak témát. Ha van vállalkozó kedvű nagyszülő, szülő, esetleg más felnőtt, aki szívesen beszélne a gyermekkori élményeiről e témában, akkor őt még idejében meg kell hívnunk. Erre azért van szükség, mert a gyerekeknek kiadott megfigyelési szempontokat ennek tükrében kell összeállítani.

A gyerekek készítsenek interjút a családjukban élő nagymamával, dédnagymamával vagy ismerős idős emberrel. Lehetséges kérdések:

Kinek, mi volt a dolga régen, az ő fiatalsága idején a családjukban?

Mi történt, ha nem volt kedve segíteni?

Végzett-e olyan feladatokat, amit a mai gyerekeknek már nem kell, vagy ismeretlenek számukra?

Mi változott meg, és szerintük miért?

Mi a véleményük erről?

A gyerekek készítsenek interjút a szülővel (szülőkkal) arról, hogy hogyan valósítható meg jól a családon belüli feladatmegosztás? Szempontok:

Milyen volt a családon belüli feladatmegosztás a nagymama fiatalkorában?

Mit segített ő a szüleinek?

Mi történt, ha nem volt kedve segíteni?

Jól működik-e a családban a feladatmegosztás?

Mi változtatna?

Miért várják el a szülők a gyerektől, hogy segítsen?

A gyerekek írjanak fogalmazást „Az én feladataim otthon” címmel. Szempontok:

Van-e állandó feladatod otthon?
Mi, és milyen gyakorisággal?
Miben segítesz szívesen, miért?
Miben nem, miért?
Miért kellene otthon segíteni?
Mitől nehéz a segítségadás?
Mivel lehetne ösztönözni engem?

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A gyerekek érzékenységét mindig szem előtt kell tartani. Meg kell beszélni, hogy figyeljenek egymás érzéseire. Nincs rossz válasz, nincs ítékezés, együttgondolkodás van.

Az értékelés különösen nagy hangsúlyt kap. A gyerekeknek folyamatos visszajelzésre, sok megerősítésre van szükségük, ezért minden feladat után értékeljük a munkát, és kérdezzük meg őket arról, hogy milyen érzés az adott csoportban dolgozniuk.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

- P1 – Állj a megfelelő oldalra!
- P2 – Csoportalakítás
- P3 – Képmozaik
- P4 – Kik segíthetnek egymásnak?
- P5 – Mi a feladatod?
- P6 – Hogyan segíthetnék többet otthon?

Diákmellékletek

- D1 – Keress valakit, aki...
- D2 – Kik segíthetnek egymásnak?
- D3 – Szerződés